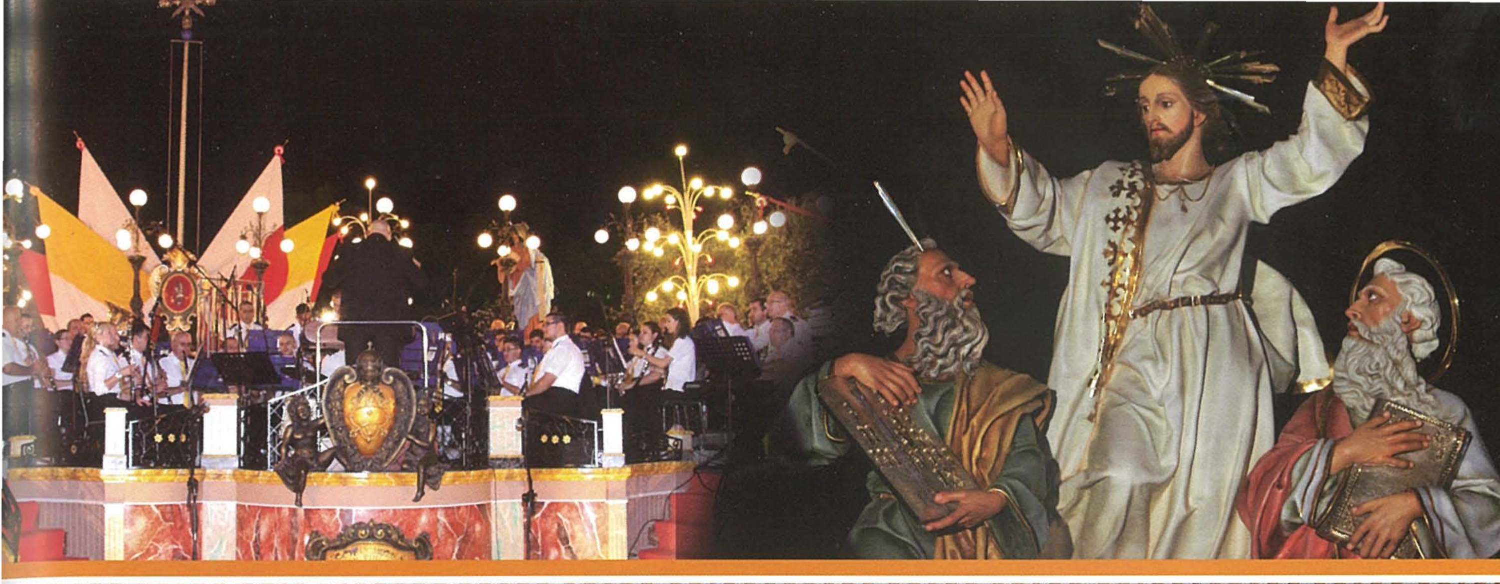

Carlo Diacono
75 sena minn mewtu

Charles Debono

Carlo Diacono twieled iż-Żejtun nhar l-1 t'April, 1876 fil-palazz fejn illum hemm il-Każin Beland. Missieru kien Orazio u ommu kienet Francesca Saveria Darmanin. Nannuh Giobatta kien negozjant magħruf tal-qotnina u saħansitra kellu brigantina bl-isem ta' Despatch, li permezz tagħha kien jinnegozja l-qoton bejn Malta Sqallija u l-Afrika ta' Fuq. Orazio, missier Carlo Diacono, kien idoqq il-vjolin, li llum jinsab fl-arkivju tal-Każin Beland.

Kien f'dan l-ambjent mużikali li fih trabba ċ-ċkejken Carlo. Ta' età żgħira kien jorganizza l-festa ta' San Ġużepp fil-knisja ċkejkna li kellu, bil-mużika miktuba minnu u bil-kant ta' ħbiebu. Fl-età ta' għaxar snin ħareġ idoqq il-kwartin mal-Banda Beland fil-purċissjoni tal-Ġimgħa Mqaddsa. Aktar tard insibuh idoqq l-harmonium fil-festi li kienu jsiru fil-kappelli tal-parroċċa. Fis-sena 1892, Diacono kien diġà jdoqq l-orgni fil-parroċċa.

Fis-snin ta' wara kien ukoll jidderieġi l-mużika fil-ġranet tat-Tridu u fil-quddiesa tat-Te Deum fl-okkażjoni tal-festa ta' Santa Katarina.

Fl-1897, il-kumitat tal-Għaqda Mużikali Beland ħatru unanimament bħala Direttur Mużikali, fejn dam sal-1903, meta kellu jħalli l-kariga minħabba l-istudju tiegħu fl-iskola tal-mużika li kien waqqaf il-magħruf Paolino Vassallo, wara li kien temm b'suċċess l-istudju tiegħu ġewwa Franza. Banda oħra li tagħha Carlo Diacono kien Surmast kienet il-Banda San Ġorġ ta' Bormla.

Is-sena 1903 kienet providenzjali għal Diacono għaliex il-qaddis Papa Piju X ħareġ id-digriet tal-Motu Proprio li bih ried jistabbilixxi parametri ġodda għall-mużika sagra. Dak iż-żmien kienu fl-aqwa tagħhom il-Cappelli Bugeja u Nani li l-mużika li

(Ikompli f'pagna 68)

kienu jikkomponu u jesegwixxu xejn ma kienet tixraq lid-dar t'Alla.

Diacono mill-ewwel ħataf l-okkażjoni u beda jikkomponi mużika skont il-parametri tal-Motu Proprio. L-ewwel xogħlijiet tiegħu, fosthom il-Messa nru 2 u Messa nru 3, u Responsorji ġew approvati mill-Vatikan. Minn hawn 'il quddiem, Diacono ma ħarisx lura u l-mużika tiegħu bdiet tieħu post dawk ta' Bugeja u Nani speċjalment fil-festi liturġiċi tal-knisja. Il-kummissjonijiet fil-festi titulari żdiedu bil-bosta speċjalment permezz tal-antifoni sbieħ li beda jikkomponi u li għadhom popolari sal-lum. Antifoni bħal **Hodie Filippus**, **Egressa Est Virgo**, **Prudens et Vigilans**, **Josef filii David**, **In sepulchrum**, **Surgite** u ħafna oħrajn għadhom popolarissimi fil-ġranet tal-festi tagħna.

Fis-sena 1920 Diacono nħatar uffiċjalment Maestro di Cappela ta' raħal twelidu. Kienu snin meta l-popolarità ta' Carlo Diacono kienet fl-aqwa tagħha wara s-suċċess kbir tiegħu bl-opra *Alpino* li ġiet esegwita fit-Teatru Rjal fis-16, 17, 23, 28 t'April u fit-2 ta' Mejju tal-1918. Fl-istess żmien ikkompona l-innu immortali 'A Santa Caterina' (Dei Sacri Ministri) għall-Banda Beland u aktar tard innu ieħor għall-Orkestra S. Caterina bl-isem 'O Santa Verginella'.

Il-fama tiegħu tant kibret illi meta fl-1923 miet Paolino Vassallo, li allura kien il-Maestro di Cappella tal-Katidral, l-Arċisqof ta' dak iż-żmien Don Mauro Caruana ħatru direttament Maestro di Cappella mingħajr ma resaq għall-konkors. Is-Surmastrijiet tal-baned tal-Belt Valletta, kemm Botti kif ukoll Doncic kienu jitolbu l-pariri tiegħu u jikkonsultawh ta' spiss.

Bosta surmastrijiet barranin kienu jammiraw il-mużika tiegħu. Surmastrijiet bħal Zandonai, Pizzetti,

Mons. Ġwann Galea flimkien mas-Surmast prezenti Mro Ray Sciberras

Refice, Perosi u saħansitra Mascagni, kollha kellhom kliem ta' tifħir u saħansitra Lorenzo Perosi stqarr li Diacono huwa lussu għal Malta. Il-mużika tiegħu ġiet esegwita ġewwa l-Kajr, fi New York, ġewwa Ruma fil-Bażilika ta' Massenzju u f'Jannar li għadda ġewwa t-Teatru Bozar fi Brussell, fejn ġie esegwit b'suċċess kbir l-Intermezz mill-opra *Alpino*. Diacono kien diġà beda jikkomponi opra oħra bl-isem ta' Villa Azzurra li ma laħaqx temmha.

Il-mużika tiegħu għadha ħajja fostna speċjalment fil-ġranet sbieħ tal-festi, u nitpaxxew ukoll bil-mużika sabiħa li kkompona għall-festa ta' pajjiżu, li tant kien iħobb. Il-mużika tiegħu għadha ħajja fil-Cappella Diacono li huwa stess kien waqqaf sa mis-sena 1893.

Din il-Cappella għaddiet f'idejn ibnu Mro Frank Diacono wara l-mewt ta' missieru. Aktar tard huwa għadda l-bakketta f'idejn il-Mons. Ġwann Galea u sa mis-sena 2016, il-Cappella Diacono tinsab f'idejn is-Surmast Ray Sciberras. F'din l-istess sena, il-Cappella żanżnet uniformi ġdida biex tintlibes waqt il-ħafna servizzi reliġjużi.

Carlo Diacono miet nhar il-15 ta' Ġunju 1942 fl-eqqel tat-Tieni Gwerra Dinjija ġewwa d-dar li kellu Ħal Lija, u jinsab midfun, kif xtaq hu stess, fiċ-ċimiterju ta' Santu Rokku ġewwa raħal twelidu.

Il-President flimkien mal-Kumitat u s-Soċji tas-Soċjetà Mużikali San Pio X tifraħ lill-membru tal-Kumitat, is-Sur Carlston Grima, li fis-7 ta' Lulju ngħaqad fis-Sagrament taż-Żwieġ mas-Sinjura Charlene Camilleri